Nordland FYLKESKOMMUNE

Vår dato:	03.02.2023
Vår referanse:	22/18022- 3
JournalpostId:	23/5035
Deres dato:	08.12.2022
Deres referanse:	19/663
Org.nr:	964 982 953

Sortland kommune
Postboks 117

8401 SORTLAND

Utttalelse - forslag til detaljregulering for N01 Vestmarka næringsområde - nord

Sortland kommune har i brev av 8.12.2022 sendt forslag til detaljregulering for N01 Vestmarka næringsområde – nord på høring og offentlig ettersyn. Hensikten med planarbeidet er å følge opp overordnet plan (Byplan Sortland 2015) ved å tilrettelegge for næringsvirksomhet med tilhørende infrastruktur. Planområdet ligger nord for Sortland tettsted.

Vi viser til fylkeskommunen innspill i forbindelse med oppstart av planarbeidet i brev av 6.9.2019.

Referat fra oppstartsmøtet er vedlagt. Her fremkommer det at kommunen er tiltakshaver og at planen utløser krav om konsekvensutredning. Planforslaget er utarbeidet på grunnlag av planprogram vedtatt 7.10.2019. I saksutredningen påpeker kommunen at det ønskelig med en fleksibel plan som gjør området attraktivt for ulike initiativ og foretak, og at det ikke er avklart hvilke virksomheter som tenktes etablert.

Med bakgrunn i lov om kulturminner, vegloven, naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven, herunder fylkesplanen og rikspolitiske retningslinjer, gir Nordland fylkeskommune følgende uttalelse.

Regionale interesser

Automatisk fredete kulturminner
Innenfor planområdet L1, er det registrert et løsfunn av ei steinøks fra steinalder, funnet i ca 1945. Dette løsfunnet har lokalitet id 37685-1 i kulturminnedatabasen Askeladden. På bakgrunn av dette funnet har fylkeskommunen tidligere varslet behov for arkeologiske registreringer jf. kulturminnelovens § 9 før vi kan gi endelig uttalelse i saken.

Det fremgår av planbeskrivelsen at eksisterende landbruksareal i felt L1 sikres videreført gjennom planforslaget. I den anledning viser vi til kulturminnelovens §3, annet ledd:

> *Er marken over et automatisk fredet kulturminne eller i et område som nevnt i § 6, tidligere nyttet til beite eller innmark, kan den fortsatt nyttes til disse formål hvis ikke vedkommende*

Adresse Postmottak Fylkeshuset 8048 Bodø
Tlf.:
E-post: post@nfk.no
Besøksadresse Prinsensgate 100
Samfunnsutvikling
Plan og analyse
Heidi Ramsvik
Tlf: 95166132

> *myndighet bestemmer noe annet. Uten tillatelse av vedkommende myndighet må det ikke foretas pløying og annet jordarbeid dypere enn tidligere.*

På bakgrunn av dette vurderer vi at det allikevel ikke er behov for en arkeologisk registrering innenfor L1. Alle andre tiltak enn fortsatt drift av eksisterende innmark innenfor L1, vil medføre behov for arkeologisk avklaring jf. kulturminnelovens § 9, før fylkeskommunen kan gi endelig uttalelse i saken.

Vi ber derfor om at kommunen tar inn en bestemmelse til L1 som tydelig sikrer at det ikke foretas pløying og annet jordarbeid dypere enn tidligere, og som sikrer at området ikke benyttes til f.eks. midlertidig masse- eller utstyrslagring, oppføring av bygg, veier eller andre installasjoner som medfører markinngrep eller tildekking av mark.

Videre merker vi oss at varslingsplikten jf. kulturminnelovens § 8, annet ledd er tatt inn i bestemmelsene. Dette er vi godt fornøyde med.

Uttalelsen gjelder ikke samiske kulturminner: vi viser til egen uttalelse fra Sametinget.

Klima og klimatilpasning

Kommunen påpeker i saksutredningen at nedbygging av et stort myrområde vil medføre vesentlige utslipp av klimagasser. Kommunen viser til planbeskrivelsen med beregninger CO_2-utslipp knyttet til fjerning og omdisponering av myrmasser i planområdet:

> Ved uttak av myrmasser som for alle byggeområder, samferdselsanlegg i planområdet, unntatt område regulert til landbruksareal vil dette utgjøre ca. 34 300 tonn CO_2, samt lystgass beregnet til 4 000 tonn CO_2-ekvivalenter, til sammen ca. 38 300 tonn CO_2-ekvivalenter. Dette tilsvarer utslippene til totalt 22 776 personbiler, eller 228 personbiler med gjennomsnittlig kjørelengde på 14 000 km per år, over 100 år.

Dette henger sammen med Sortland kommuneplans arealdel punkt 9.13.2 hvor det står at arealdisponeringen i kommuneplanen skal bidra til bærekraftig utvikling. I Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 heter det videre at Sortland skal redusere samlet klimautslipp med 60 % innen 2030, og at Sortland kommune skal utvikle plan for stedsutvikling og grønn mobilitet som reduserer klimagassutslipp.

For ytterligere kunnskap om viktigheten av myr viser fylkeskommunen videre til rapporten «Verdien av økosystemtjenester fra våtmark» (Menon Economics, 2018) på oppdrag fra Miljødirektoratet hvor det heter at «myrer inneholder mye mer organisk karbon enn noe annet økosystem på land», og «drenert myr bidrar til langt større utslipp av karbondioksid enn restaurert myr, mens intakt myr som oftest har netto karbonopptak» (s.100).

Fylkeskommunen påpeker at dersom Sortland kommune skal kunne nå sitt eget mål med å redusere klimagassutslipp med 60 % innen 2030, trenger kommunen å bruke alle tilgjengelige virkemidler. Kommunen burde derfor ta sikte på å restaurere myra i planområdet. På den måten vil myra kunne hjelpe Sortland kommune i å nå utslippsmålene.

Friluftsliv

Turdraget langs Selneselva er i friluftskartleggingen fra 2014 kartlagt som et svært viktig friluftsområde, med god tilrettelegging og stor brukerfrekvens. Området er karakterisert som

nærturterreng med mange opplevelseskvaliteter. Planforslaget legger vekt på å sikre og videreutvikle turdraget, noe som er positivt for friluftsliv og folkehelse. Kommunen kan vurdere statlig sikring av friluftsområdet som et virkemiddel (https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/friluftsliv/statlig-sikrede-friluftslivsomrader/).

Kommunen påpeker at planen tilrettelegger for omdisponering av et forholdsvis stort sentrumsnært naturområde. Dette naturområde er ikke verdsatt i friluftskartleggingen. Fylkeskommunen påpeker at dette likevel kan tenkes å påvirke opplevelseskvaliteter langs Selneselva.

Planfaglige råd og merknader
I saksutredningen legger kommunen til grunn at området er avsatt til næringsformål i overordnet plan vedtatt av Sortland kommunestyre, og at gjeldende plan ikke skal gis tilbakevirkende kraft i forhold til klimagassutslipp ved omdisponering av myr. Fylkeskommunen påpeker at kunnskapsgrunnlaget som ligger bak målsettinger om klima og klimatilpasning er under konstant utvikling, og det i planleggingen må tas høyde for at kunnskapsgrunnlag kan være utdatert. Fylkeskommunen viser til at plan- og bygningslovens §§ 11-17 og 12-14 legger til rette for kommuneplaner kan og bør endres i takt med styrket kunnskapsgrunnlag.

Fylkeskommunen viser videre til brev fra Statsforvalteren i Nordland med forventninger til kommunene om arealregnskap som viser at behov for utbygging av nye arealer til utbyggingsformål. Denne forventningen sees i sammenheng med at utbygging i natur- og kulturlandskapsområder medfører tap av naturmangfold som kan eller føre til utslipp av klimagasser og tap av områders funksjon som karbonlager mm. Arealregnskap - nødvendig begrunnelse for ny arealbruk | Statsforvalteren i Nordland

Planbestemmelser
I forslag til planbestemmelser heter det at utbyggingen av området skal gjøres trinnvis og etter at tilliggende næringsområde er utbygd. Fylkeskommunen ber kommunen vurdere å legge inn krav til klimaregnskap som grunnlag for vurdering av utbygging, og se dette i sammenheng med kommunens samlede klimagassutslipp.

Forslaget inkluderer bestemmelser som avgrenser etablering av datasentre, cryptomining. Fylkeskommunen viser til departementets brev av 8.11.2022 angående muligheter for negativ avgrensing av formål, og kommunens korrespondanse med regionale myndigheter.

Med vennlig hilsen
Silje Charlotta Wästlund
faggruppeleder for plan og analyse

Heidi Ramsvik
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Kontaktskjema

Tema	Navn	Tlf.
Friluftsliv	Hege Stemsrudhagen Bekken	hegbek@nfk.no/ 90531049

Klima og klimatilpasning	Aslak Skadsem	aslska@nfk.no / 958 24 991
Kulturminner og kulturmiljø (eldre kulturminner)	Stine G. Melsæther	stigro@nfk.no/ 41328841
Øvrig	Heidi Ramsvik	heiram@nfk.no/ 951 66 132

Kopi til:

Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ